

KÖLCSÖNHATÁSOK A TALAJ-NÖVÉNY RENDSZERBEN

Összefoglaló a "7th ALPS-ADRIA SCIENTIFIC WORKSHOP" tudományos rendezvényről

A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztályának három bizottsága – a Növénytermesztési-, a Növényvédelmi-, és a Talajtani és Agrokémiai Bizottság – által védnökölt hetedik Alpok-Adria Tudományos Tanácskozásra 2007. április 28. és május 3. között a szlovákiai Stará Lesnán került sor. A konferencia témája: "Soil-plant interrelations", vagyis a talaj-növény rendszer kölcsönhatása volt.

A csaknem évtizedes hagyományon alapuló tanácskozás újra egy tudományosan igen aktualitás témakört vitatott meg, jelentős nemzetközi és hazai részvétellel. A tanácskozáson 437 regisztrált résztvevő jelent meg, 31 ország képviselőjében, és ezzel rekordot döntött a nemzetközi konferencia sorozat eddigi történetében.

Igen sokrétűek a talaj-növény rendszer kölcsönhatásai. A világ bármely ökoszisztémája e kölcsönhatásokon alapul, illetve életciklusai ezeknek részét képezik. A növényi életet alapvetően meghatározzák a talaj tulajdonságai és folyamatai, de ugyanakkor a talaj is folyamatosan a növényi élet közvetett vagy közvetlen hatásainak van kitéve. A talaj-növény kölcsönhatások igen nagyszámú vertikális rendszert alkotnak, amelyek lehetnek szinergisták, antagonisták, vagy koegzisztensek. A tudományos tanácskozás célja lényegében e rendszerek és folyamatok áttekintése volt. A plenáris előadásokon és több különböző szekcióban kerültek bemutatásra a témával kapcsolatos legújabb kutatási eredmények, irányvonalak és megoldási javaslatok.

Prof. Dr. Igor Túnyi, a Szlovák Tudományos Akadémia elnökségének tagja nyitotta meg a konferenciát. A plenáris ülésen, amelyet Banczerowskiné Pelyhe Ilona elnökölt három key note előadás hangzott el; Vlasta Štekauerová a Szlovák Tudományos Akadémia intézetigazgatója, Németh Tamás az MTA Agrártudományok Osztályának elnökhelyettese, és Vlado Kovašević professzor, a konferencia tudományos tanácsának tagja foglalták össze gondolataikat a tanácskozással kapcsolatban. A plenáris tudományos előadást Várallyay György és Jolánkai Márton „Soil-plant interrelations” címmel tartották.

Hét tematikus körben 13 előadási és 4 poszter szekció adott keretet az igen nagyszámú tudományos munka bemutatásának. A „Water” 1–2 szekciókban, amelyek vezetését Hamid Custović és Vlasta Štekauerová látta el a talaj-növény kapcsolatok hidroszféra rendszerének kérdéskörét tekintették át. A Prokisch József, Milan Mesič és Zdenko Lončarić által elnökölt „Soil” 1-2-3 szekciók a talajok és a termőhelyek anyagforgalmi kérdéseivel, valamint folyamataival foglalkozott. A „Nutrients” 1–2–3 szekciókat Tóth Zoltán, Desimir Knežević és Kismányoky Tamás vezette. E szekció fogta össze a növénytáplálás és tápanyagutánpótlás kérdéseit. A Bence Szilvia és Takácsné Hájos Mária által vezetett „Plant” 1–2 szekciók egy igen széles terület – a növénytermesztés és a kertészet – agrotechnikai problémakörét vizsgálta. Az „Food and fodder” 1–2 szekciókban Marko Josipović és Václav Hejnák irányításával áttekintették a tápláléklánccal kapcsolatos igen fontos területet. A Fodor László és Ivica Kisić által elnökölt „Agronomy” 1–2 szekciók egyrészt a növénytermesztés, másrészt a növényvédelem területén végzett kutatások eredményeit foglalta össze. A talajművelés, a földhasználat és a tájgazdálkodás kérdéskörének előadásaira a „Land use” szekciókban került sor, amelyek elnökletét Takácsné György Katalin, Percze Attila és Pálmai Ottó látták el.

A négy poszter szekcióban (Nádasy Miklós, Ruzica Lončarić /1/, Blaženka Bertić, Rátonyi Tamás /2/, Schmidt Rezső, Danijel Jug /3/, Hoyk Edit és Kuti Csaba elnökletével) mintegy 400 tudományos dolgozat bemutatására került sor. A poszterek bemutatása komoly szakmai élményt jelentett a résztvevőknek. A konferencia szervező bizottsága – bátorítandó a poszterbemutatókat – eltérően a helytelen nemzetközi gyakorlattól, nem diszkriminálta a tablón bemutatott anyagokat, azokat az előadásokkal egyenértékűnek ismerte el, és egyidejűleg megkülönböztetés nélkül publikálta a konferencia kiadványában. Az utóbbi évek hagyományának megfelelően a konferencia Hidvégi Szilvia által szerkesztett proceedings kötetének kiadása és gondozása a Cereal Research Communications nemzetközi tudományos folyóirat 2008. évi Supplementum lapszámában történt. A dinamikus növekvő IF értékű referált nemzetközi tudományos folyóirat (az ismertetés nyomdábaadásakor került nyilvánosságra a konferencia kötetet gondozó CRC Philadelphia IF értéke – 1.19) nagyban hozzájárul a fiatal tudós generáció munkájának nemzetközi megismertetéséhez.

Rangos és ösztönző elismerése volt a tudományos kutatómunkának a Magyar Tudományos Akadémia által adományozott poszter díj, amellyel a Tudományos Tanács a legjobb színvonalú és leginformatívabb posztereket jutalmazza hagyományosan. Az első díjat a Rakonczai János, Bozsó Gábor, Margóczi Katalin, Barna Gyöngyi, Pál-Molnár Elemér szerzői kollektíva, a két második díjat a Dubravka Dujmović-Purgar, Zoran Sindrak, Ales Vokurka, Jurica Primorac, Snježana Bolarić, valamint a Pavla Pekarova, Michal Sebin, Jan Pekar, Milan Ondrejka, Pavol Miklanek kutatói csoportok, a három harmadik díjat pedig a Boris Đurđević, Miroslav Lisjak, Miro Stosić, Meri Engler, Brigita Popović, és a Pető Ákos, Barczy Attila, Joó Katalin és Grónás Viktor továbbá a Micskei Györgyi, Takács Nóra, Quoc Lap Dang és Berzsenyi Zoltán szerzőtársak kapták.

1. ábra Stará Lesná, a Szlovák Tudományos Akadémia kongresszusi központja a Magas Tátrában
Figure 1. Stará Lesná, the Congress Center of The Slovakian Academy of Sciences in the High Tatras

A tudományos tanácskozásnak a szlovákiai Stará Lesná akadémiai kongresszusi központja adott otthont. A magas Tátra festői környezete, a Szepesség történelmi tájai, valamint a házigazdák vendégszeretete méltó körülményeket biztosított a rendezvényhez, amelynek okán külön elismeréssel kell adózni a vendéglátók fő szervezője, Viliam Nagy professzor úr állhatatos, kemény munkájának, zseniális és felülmúlhatatlan szervező tehetségének. Az Alpok-Adria tudományos tanácskozások hagyományaihoz híven a tanácskozás szervezői közös, a kapcsolatokat erősítő ünnepi vacsorával, illetve szakmai és kulturális kirándulással zárták a konferenciát.

DR. JOLÁNKAI MÁRTON
Szent István Egyetem, Gödöllő